

enkelt Punkt. Øverst paa Side 36 i Bilagene siger Direktionen, at den „havde desværre gjort Regning uden en Række Forhold, som snart udviklede sig“. Og det ene af disse Forhold var da dette, at de „landlige Arbejdspriser“ for de faguddannede Arbejdere hurtigt gik op til de for Provsbyerne gældende Priser. Jeg vil dertil sige, at hvis Direktionen er gaaet ud fra, at man kunde udføre et Byggearbejde til 8—900,000 Kr. med den Dagløn som den kalder de landlige Arbejdspriser, saaledes altsaa som en lille Murmester paa Landet kan beregne dem ved Udførelsen af noget Reparationsarbejde, har den udvist en meget stor Naivitet. Et saadant stort Byggearbejde vil naturligvis blive overdraget større Entreprenører, der maa hente deres Svende og Arbejdere inde fra Byerne, og som selvfølgelig ere nødte til at betale efter den gældende Tarif. Naar Direktionen, som den siger, her har gjort Regning paa et andet og billigere Forhold, er dette dens Fejl. Direktionen omtaler endvidere, at der maa ventes en anden stor Overskridelse, nemlig ved Udgiften til Mursten, og den nævner som Grund dertil, at der maa anvendes mange flere end paaregnet, samt Kørselsudgifterne. Med Hensyn til de sidste er Forholdet det samme, som jeg for har berørt, nemlig Vanskeligheden ved, paa Grund af Terrainforholdene, i det hele taget at komme til Pladsen. Hvad selve Anskaffelsen af Stenene angaar, har det paa Egnen vakt Forbavelse at se dette store offentlige Byggeføretagende ganske særlig hente sine Sten fra Holsten. Man har sagt, at dette er sket, fordi Arkitekten har forlangt Sten af en bestemt Farve, som nu en Gang ikke findes i det sydlige Jylland, hvor man har et godt Teglværksmateriale, men væsentligst til røde Sten. Nu vilde det være naturligt, og ikke mindst, hvor der er Tale om et Arbejde, hvor det ikke drejer sig om Opførelsen af et Palæ i en vis bestemt Stil, at en praktisk Arkitekt havde arbejdet med det forhaandenværende Bygningsmateriale, da det var givet, at det maatte være det bekvæmme og billigste i Stedet for at fastslaa en bestemt Farve og Kvalitet, som ikke kan faas paa Stedet, i hvert Fald ikke inden for den korte Tidsfrist, som var given ved Entreprisen. Men i Stedet derfor hentede man sine Sten i Holsten. Den vidtløftige Transport, hvor Stenene maatte føres med Skib til Bregninge, losses ud paa Broen, og føres videre ad denne ind til Land, har medført, at der af disse Sten er gaaet saa mange

itu, at man ved Byggepladsen har kunnet se store Dynger af Sten, som slet ikke kunde saa meget som stables, da de kun vare Stumper og Brokker. Naar det derfor hedder i Direktionens Skrivelse, at man har maattet anskaffe et større Antal Sten, end man havde beregnet, saa maa det formodes, at Grunden dertil har været et af to: Enten, og dette lyder utroligt, at man ikke har beregnet rigtigt efter Bygningstegningerne, hvor mange der skulde anvendes, eller at man har skullet modtage, ikke hvad der leveredes hele paa Pladsen, men det Antal Sten, der afladedes nede i Holsten, og saaledes har maattet tage mod alt, hvad der er kommet til Stedet som Stumper og Stykker; derved er det naturligt, at man har maattet købe mange flere end paaregnet.

Den ærede Ordfører berørte et Forhold med Hensyn til Murerarbejdet, og da navnlig ved en af Bygningerne, nemlig Skolehjemmet, hvor det synes, at den ledende Bygmester har paadraget Anstalten overflødige Udgifter. Ligesom det særlig synes at være æstetiske Hensyn, der have ledet til Valget af Byggepladsen med den deraf følgende Fordyrelse, saaledes synes Direktionen her at være gaaet efter, om jeg saa maa sige, etiske Hensyn, som man ellers ikke er vant til at se gjorte gældende i høj Grad ved Bygningsarbejder. Ved Murerarbejdet ved Skolehjemmet var efter Oplysninger i „Arkitekten“ det laveste Bud 63,956 Kr.; det næstlaveste var fra en Mand fra en Vestkystby og lød paa 75,500, det tredie laveste Bud var fra en Mand i samme By; de vare aabenbart i Kompagni, idet begges Bud var den samme runde Sum, kun med præcis 1000 Kroners Forskel. Dernæst var der en halv Snes Tilbud videre oppe i Halvfjerdserne. Dette Forhold er slet ikke saa urimeligt og kunde ikke, skulde man tro, i særlig Grad vække Arkitektens Forbavelse. I den Retning har man set ganske anderledes forbavsende Forskel, f. Eks. ved Licitationen over Prinsenslottet ved Aarhus. Der var det laveste Bud 47,455 Kr., og det højeste 105,000 Kr. Man tog der ganske roligt det laveste og sagde: Naar man kan faa en Mand til at udføre Arbejdet for den Pris, hvorfor skulde man saa ikke tage ham? Her derimod var Forskellen kun 11,000 Kr. imellem den laveste og den næstlaveste, et Forhold som 13 til 15, altsaa kun en Forskel, som saa overordentlig ofte kan finde Sted ved Licitationer. Imidlertid skriver „Arkitekten“ til den lavestbydende følgende, som jeg maaske maa